Temat: Bezpieczny internet

Czym jest internet? Wiesz już, że jest to ogólnoświatowa sieć połączonych ze sobą komputerów, które łączą się za pomocą fal radiowych, światłowodów lub łączy satelitarnych. Nie jest to tylko jeden komputer, lecz są to połączone ze sobą niezależne sieci. Przykładowo: szkolna sieć komputerowa łączy się z siecią dostawcy internetu, ten łączy się z innymi sieciami, które z kolei łączą miasta, państwa i kontynenty.

ZAGROŻENIA ZWIAZANE Z POWSZECHNYM DOSTĘPEM DO TECHNOLOGII **ORAZ INFORMACJI**

Najnowsze technologie niosą ze sobą zarówno korzyści, jak i niebezpieczeństwa. Jest to zjawisko, które stale się rozwija i obejmuje swoim zasięgiem coraz więcej sfer życia. Każdy powinien być na bieżąco w tych zagadnieniach, by w razie potrzeby umieć zareagować.

Ogólnie zagrożenia związane z powszechnym dostępem do technologii oraz informacji można podzielić na:

- zagrożenia o charakterze psychologicznym uzależnienie, przymus bycia w sieci, oderwanie od życia codziennego, rodziny i przyjaciół, przeniesienie zachowań i reguł postępowania z gier komputerowych do świata realnego, izolowanie się od rówieśników i rodziny na rzecz kontaktów wirtualnych, większa podatność na gniew i depresję oraz inne zaburzenia psychiczne;
- zagrożenia o charakterze medycznym problemy zdrowotne: bóle pleców, bóle głowy, pogorszenie się wzroku, kształtowanie nieprawidłowej postawy ciała;

zagrożenia o charakterze prawnym — pozorna anonimowość i bezkarność,

a co za tym idzie — działania niezgodne z prawem, naruszanie praw autorskich, piractwo, nawoływanie do przemocy i agresji, narażenie na manipulację przez złych ludzi (np. sekty), kradzieże danych i haseł, oszustwa internetowe, dostęp do szkodliwych treści, niebezpieczne kontakty, cyberprzemoc (prześladowanie, zastraszanie, nękanie, wyśmiewanie).

NAJWAŻNIEJSZE ZAGROŻENIA INTERNETOWE TO:

- wirusy komputerowe,
- zapamiętywanie haseł w przeglądarkach internetowych, często powodują naruszenia bezpieczeństwa danych,
- naruszanie prywatności, stalking,

Pamietaj:

Wi-Fi – to potoczne określenie sposobu przesyłania danych za pomocą fal radiowych między komputerami znajdującymi się w odległości od kilku do kilkunastu metrów. W zależności od użytych urządzeń (na przykład mocy anten) zasięg sieci Wi-Fi może wynosić nawet kilka kilometrów.

W inlernecie nikt nie jest anonimowy, ponieważ każdy komputer w sieci ma swój numer. Umożliwia to dokładną lokalizację komputera i ustalenie jego użytkownika.

Ważne:

Korzystając z internetu, musisz zachować ostrożność, szczególnie w kontaktach z osobami, które chcą zbyt wiele o Tobie wiedzieć; mogą one na przykład próbować zdobyć Twój adres zamieszkania lub numer telefonu, chcieć poznać Twoje nazwisko albo dowiedzieć się, do jakiej ilości sprzętu komputerowego masz dostęp.

- działalność hakerów,
- spam (wiadomości śmieci),
- nieodpowiednie treści dla dzieci, pedofilia,
- fałszywe witryny i wyłudzanie danych.

PRZYKŁADY ZAGROŻEŃ

Przykład 1.

Dostajesz e-mail z biblioteki lub od operatora poczty elektronicznej. Jeżeli nie korzystasz z tej biblioteki lub z usług tego operatora poczty elektronicznej, oznacza to, że taki e-mail jest na pewno oszustwem i należy go usunąć bez otwierania.

Przykład 2.

Darmowe gry online często zawierają elementy, za które użytkownik musi zapłacić. Zdarza się, że pojawiający się odnośnik do płatności kieruje użytkownika do fałszywej strony o adresie bardzo podobnym do adresu uruchomionej strony. Zachowaj ostrożność. Jak odróżnić fałszywą wiadomość od autentycznej? Wystarczy najechać kursorem na odsyłacz. Zobaczysz wówczas rzeczywisty adres, do którego przeniesiesz się po kliknięciu tego odsyłacza. Przyjrzyj mu się uważnie, zanim go klikniesz.

Przykład 3.

Często korzystasz z ulubionego serwisu WWW z grami. Możesz otrzymać propozycję, by stać się testerem nowej gry, lub zostanie Ci zaproponowane coś za darmo – jedyne, co trzeba zrobić, to kliknąć link! Gdy jednak to zrobisz, możesz znaleźć się na fałszywej stronie, gdzie oszuści będą chcieli ukraść Twoje dane osobowe. Możesz też trafić na zainfekowaną stronę, z której na Twój komputer zostaną przesłane szkodliwe programy.

Czasami do tego, by zorientować się, że ktoś próbuje nas oszukać, wystarczy znajomość różnych taktyk stosowanych przez cyberprzestępców. O tym w kolejnym przykładzie:

Przykład 4.

Na swoją skrzynkę e-mailową otrzymujesz fałszywą informację o zbiórce na cel charytatywny lub dla osób potrzebujących. Pamiętaj: organizacje charytatywne nie wysyłają takich wiadomości — stosują inne, zgodne z prawem, metody pozyskiwania pieniędzy.

Przykład 5.

Otrzymujesz elektroniczny list, a w nim:

- 0 pole Do: w wiadomości e-mail zawiera inne nazwisko niż Twoje;
- w polu Od: znajduje się nieznany adres;
- niektóre ze słów pisane są WIELKIMI LITERAMI.

Uważaj, ktoś może próbuje Cię oszukać!

SMS nieznanego nadawcy

Co najczęściej wykorzystują cyberprzestępcy? Otóż są to: nieostrożność, ciekawość, głupota, a także strach i chciwość.

JAK SIĘ USTRZEC PRZED ZAGROŻENIAMI? PAMIĘTAJ, BY:

- 0 nie otwierać podejrzanych stron internetowych i aplikacji;
- nie otwierać e-maili z niepotwierdzonych źródeł;
- 0 aktualizować przeglądarkę, program antywirusowy itp.;
- 0 wylogowywać się z opuszczanych serwisów i poczty elektronicznej;
- 0 tworzyć kopie zapasowe najważniejszych danych;
- 0 tworzyć bardziej skomplikowane hasła niż data urodzenia czy imię psa;
- 0 nie używać prywatnych urządzeń na szkolnym sprzęcie.

Zadanie 1

W nowym dokumencie edytora tekstu Word lub innego edytora przygotuj ulotkę informacyjną. Napisz w kilku punktach, na co należy zwrócić uwagę, by bezpiecznie korzystać z internetu. Zastosuj:

- napis WordArt,
- obramowanie strony,
- listę numerowaną.

Wykonaj ćwiczenie samodzielnie lub krok po kroku na podstawie instrukcji:

Napis WordArt — edytor tekstu Word

- Wstaw element WordArt (karta WSTAWIANIE [1], grupa Tekst [2]). Z podanych propozycji WordArt wybierz dowolny styl [3]. Zostanie wyświetlona karta FORMATOWANIE w obszarze NARZĘDZIA DO RYSOWANIA. Wpisz tytuł, na przykład: ULOTKA INFORMACYJNA [4], wybierz czcionkę Calibri, pogrubioną, 40 pkt [5].
- 2. Możesz zmienić kolor wpisanego tekstu, korzystając z przycisków Wypełnienie tekstu [7] i Kontury tekstu [8] w grupie Style WordArt (rysunek 2). Musisz tylko zaznaczyć WordArt [6].
- 3. Zaznacz WordArt. Na karcie FORMAT, w grupie Efekty Cienia [9], wybierz Efekty Cienia ▶ Przesunięcie ukośnie w górę i w prawo (styl cienia 2) [10]. Dopasuj odległość cienia od napisu przy pomocy strzałek [11]. Zatwierdź decyzję kliknięciem.
- 4. Ustaw WordArt na środku wiersza przyciskiem środkowanie 🚍

Wstaw odpowiednie obramowanie strony - edytor tekstu Word.

- 5. W tym celu z grupy Akapit, na karcie NARZĘDZIA GŁÓWNE, wybierz przycisk Krawędź dolna [12], następnie wskaż polecenie Obramowanie i cieniowanie [13].
- 6. W nowym oknie kliknij kartę Obramowanie strony. W otwartym oknie wybierz styl, kolor, szerokość i wzór obramowania. Po prawej stronie widoczny jest podgląd wybranych ustawień (patrz rys. obok).
- 7. Wpisz tekst ulotki.
- 8. Zastosuj listę numerowaną (zaznacz fragment tekstu, który ma zostać ponumerowany, po czym na karcie NARZĘDZIA GŁÓWNE wybierz przycisk Numerowanie.
- 9. Dobierz odpowiednią czcionkę. Zadbaj o estetyczny wygląd dokumentu.
- 10. Zapisz ulotkę w pliku, nadając mu odpowiednią nazwę i udostępnij nauczycielowi.

Zadanie 2

W nowym dokumencie edytora tekstu opracuj Umowę internetową pomiędzy Tobą a Twoimi rodzicami/opiekunami (Zasady korzystania z internetu. Umowa z rodzicami). Zastanów się, jakie punkty umowy powinny się znaleźć w takim dokumencie. Zastosuj w nim: WordArt jako tytuł listę wypunktowaną, obramowanie strony tło strony znak wodny.

Przykładowe umowy znajdziesz: http://zppp.ids.czest.pl/Rodzice/twojedziecko.pdf (strony 9 i 10) lub https://mamotoja.pl/pub/DO DRUKU/pierwszytelefonKontrakt.pdf

Tło strony – edytor tekstu Word

- Na karcie UKLAD STRONY (w Word 2016 PROJEKTOWANIE), w grupie Tho strony, kliknij przycisk 1. Kolor strony, następnie wybierz polecenie Efekty wypełnienia.... Zobaczysz znane Ci okno Efekty wypełnienia. Wybierz kartę *Tekstura* i kliknij na przykład przycisk *Papier gazetowy*.
- 2. Wpisz Tytuł jako WordArt, tekst umowy, używając listy wypunktowanej.
- Zastosuj ciekawy punktor, dostosuj styl, kolor i rozmiar czcionki. (Czytelny tekst!!!) 3.

Znak wodny — edytor tekstu Word

- Opracuj tło. W tym celu na karcie UKŁAD STRONY, w grupie Tło strony, kliknij przycisk Znak 4. wodny, a następnie polecenie Niestandardowy znak wodny....
- 5. W oknie Drukowany znak wodny (rysunek obok) wybierz Tekstowy znak wodny, w polu Tekst wpisz Umowa internetowa, wybierz czcionkę, jej kolor, rozmiar i układ. Kliknij OK. Tekst zostanie wstawiony do dokumentu.
- 6. Zadbaj o estetyczny wygląd dokumentu, zapisz i udostępnij nauczycielowi do oceny.

Praca domowa na następnej stronie...

[4]

OK

Anuluj

Ważne:

Linia pozioma...

Znak wodny to znak graficzny (litera, rysunek, fotografia, godło) widoczny na papierze w tle, w świetle przechodzącym. Stosowany głownie papierach wartościowych jako zabezpieczenie

Praca domowa (cichosz.szkola@gmail.com)

Dla wszystkich:

- 1. *Wymień w zeszycie* (w postaci listy wypunktowanej lub numerowanej) jak ustrzec się przed zagrożeniami płynącymi z naszej działalności w internecie. Pamiętaj o nadaniu liście tytułu.
- Odszukaj w internecie definicje słów *spam* i *trol*. Napisz krótką notatkę w *edytorze tekstu* Word Online z wyjaśnieniem znaczenia tych słów. Podaj przykłady. Dokument udostępnij nauczycielowi w chmurze lub prześlij drogą elektroniczną. Pracę prześlij nauczycielowi informatyki do sprawdzenia nie późnej niż do godz. 20:00 w dniu poprzedzającym zajęcia.

Zadanie dodatkowe — dla chętnych

W edytorze tekstu Word Online lub Dokument Google opracuj zaproszenie na szkolną wystawę historyczną. Temat i termin wystawy uzgodnij z nauczycielem historii. (Nie chodzi o zorganizowanie samej wystawki, ale o uzgodnienie tematyki i czasu). Praca na 6 zobowiązuje. Byle co mnie nie zadowoli xD.

Wykorzystaj w pracy:

- napis WordArt,
- ClipArt lub rysunek samodzielnie wykonany w dowolnym edytorze grafiki,
- ozdobne obramowanie strony.

Pracę udostępnij nauczycielowi informatyki do sprawdzenia w terminie nie późniejszym niż do godz. 20:00 w dniu przed kolejnymi zajęciami.